

Otazníky v nejasném rastru

Předpokladem změny je, že se připravuje dopředu. Když už se změna děje, znamená to v přítomné budoucnosti, že se stala. Mezi okamžikem, kdy změna začíná a kdy končí, tak probíhá nejednoznačné, ale těžko rozpoznatelné období.

Zatímco některé umělecké oblasti byly plně schopny obsáhnout jistou společensko-politickou funkci, jako například formovat jazyk lidského uvažování, materiálními prostředky manifestovat duchovní moc, zaručit společenské postavení nebo umožnit podílení se na věčných idejích (přiblížení se ideálu božské krásy apod.), anebo formovat jisté mikrosociální subkultury, jiné teprve čekají na správnou interpretaci a odhalení schopnosti k využití svých potenciálů. Například těžiště významu sochařství bude stále nejspíše odvozováno od archetypální funkce magického symbolu, angažované umění má ambice samo sebe společensky využívat jako politickou zbraň.

Umíme-li si představit situaci, ve které socha jako objekt slouží k ilustraci konceptuální ideje, dokážeme si to představit i naopak, kdy například postmoderní ideál je ilustrován médiem politicky angažovaného umění ?

Slova jsou zástupné symboly za věci, stavy a jevy našeho světa. Sloslovní jsou takové kombinace slov, kdy jedno dává význam druhému a dochází tak k jejich proplétání a sémantickému přeskupování. Vytvoříme-li sloslovní, které ale postrádá logický smysl, vzniká možnost nového chápání původních slov nebo reinterpretace jejich vzájemných vztahů.

Pak může být kvalita informace nahrazena kvalitou vztahové variability. Stejně tak fungují umělecká díla, která mají v sobě obsaženou možnost proměnit vlastní pevně danou informaci za možnost otevřeného významu vznikajícího v síti vztahů a jejich souvztažností.

Je ale potřeba měnit významy a vyznění věcí, když z nich stačí vytvářet stále nové a nové obrazy ? Významy přejaté v tomto kontextu jsou potom jen krátkodobé a virtuální.

V spletené síti původních a přejatých významů mizí rozdíl mezi formální originalitou a jejím opakem. Z toho jasně vyplývá, že principy postmoderny se stále nepodařilo ničím vyvrátit. Během toho vznikly ale různé protichůdné platformy. Fanatik volného způsobu nalézá volnou větev. Rodí se neviditelná manýra s příchutí novodobé těžkopádnosti - schody vedoucí do nikam, zrcadlo, ve kterém se nic neodráží.

Reflektujeme tendence doby, které se snaží tuto situaci přesáhnout a s jejich pomocí odlétáme na cizí planetu. Mizíme tedy s mlhou postmoderny v zádech ?

Když pracujeme s reálnými věcmi nereálným způsobem, vzniká možnost tušené nejasnosti a nové nesrozumitelnosti. Je to jednoduše princip věštění neznámého. Umělecká díla, jako projekty hologramových idejí, se stávají věšteckými kameny. Jejich interpretaci musíme chápat sami. Jsou jako fata morgana na horizontu pouště . . .

Kurátoři: Matyáš Chochola a Alexandr Puškin